Tvůrci InterSucha ukázali na setkání s uživateli, jak zadržet více vody v povodí Dyje

11.2.2026 - Miroslav Trnka | Ústav výzkumu globální změny AV ČR

Brno/Větrný Jeníkov, 11. února -Zemědělci čelí stále většímu riziku horkých vln a jejich dopadům. Voda v krajině se stává stále více strategickou komoditou. I proto přemýšlejí, jak jí zadržet co nejvíce. V povodí Dyje se tento problém snaží řešit projekt SaveWater. O tomto a dalších projektech a výzkumech informovali na setkání tvůrců a spolupracovníků projektu InterSucho a přidružených projektů nejen vědci z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR – CzechGlobe minulý týden ve Větrném Jeníkově.

Projekt InterSucho, jenž pomáhá zemědělcům v rozhodování už přes deset let, postupně inicioval několik podpůrných projektů s cílem doporučit konkrétní opatření. Slouží nejen zemědělcům, ale například i vodohospodářům a lesníkům. Jedná se o FireRisk, AgroRisk a vědci spojení s InterSuchem se podílejí i na některých předpovědních vrstvách globálně používané aplikace Windy.com.

Kromě těchto dlouhodobých projektů vědci spolupracují i na konkrétních návrzích opatření, jak čelit rostoucímu riziku sucha v měnícím se klimatu a jedním z nich je zmíněný SaveWater. Voda v půdě v povodí Dyje totiž chybí prakticky stále a čím méně jí je, tím hůře na tom zemědělci jsou. Kvůli zhoršené kvalitě vody trpí také veškerý život ve vodních tocích. Predikce klimatologů jsou pro povodí Dyje zvláště nepříznivé a při zvyšujících se průměrných teplotách a stejných srážkách bude budoucí situace v řadě let horší než dnes. Navíc i měřená data dokládají že odtok z povodí Dyje se v období let 1991-2020 snížil v průměru o více než čtvrtinu ve srovnání s období 1961-1990.

„O projektu jsme se začali bavit v roce 2017 s Václavem Hlaváčkem z Agrární komory a také

zemědělci z dolnorakouské agrární komory. Postupně jsme vytvořili s pomocí všech dostupných dat digitální dvojče povodí, na kterém si můžeme simulovat různá opatření, která zmírní evapotranspiraci a pomohou tak zadržovat vodu v půdě. Můžeme zkoušet i kombinace opatření. Zároveň jsme začali spolupracovat se zemědělci, kteří se snaží o různá opatření v praxi, protože sami mají zájem na tom, aby měli vodu," řekl bioklimatolog Miroslav Trnka.

Vědci se nyní snaží kvantifikovat, jak k zadržení vody prospívá například bezorebné hospodaření, regenerativní zemědělství, pásové střídání plodin, vysazování větrolamů, agrolesnictví, organické hnojení či setí letních meziplodin. Na rozdíl od typického výzkumného projektu vědci z CzechGlobe, univerzity BOKU ve Vídni a Výzkumného ústavu vodohospodářského nezakládají nové experimenty, ale díky spolupráci agrárních komor estují opatření, která v poslední dekádě zavedli zemědělci sami. Pomocí leteckého snímkování

porovnávají, jak se tato opatření projevují proti polím, kde se hospodaří konvenčně bez adaptačních opatření. Snímkují i rakouská pole poblíž hranice a snaží se určit, která opatření jsou nejúčinnější.

Trnka také vyzval k tomu, aby se přikročilo k intenzivní spolupráci s kolegy z Rakouska, dokud jí jsou nakloněni. *„Vzájemná blízkost a porozumění tu nebude napořád a je třeba využít právě tu vzácnou dobu, kdy vědomí společného ohrožení sbližuje lidi na obou stranách hranice,"* řekl Trnka a zmínil i zajímavý paradox, že klimatická změna a prodloužení vegetační sezony může vést k pozitivním důsledkům. *„Pokud se vhodně nakombinují plodiny, je možné sklízet i dvakrát do roka. Jen je k tomu potřeba dostatek vody,"* dodal Trnka.

V dalších příspěvcích vystupující přiblížili podobu tzv. zeleného sucha v loňském roce, problematiku dostupnosti vody na území Česka v budoucnosti i situaci s budováním závlah v okolí Hustopečí na Břeclavsku. Seznámili je i s novinkami, které nabízejí weby InterSucho a AgroRisk.